

Samverkansprocess skogsproduktion, processgrupp

Närvarande: Johan Sonesson Skogforsk, Christian Rimpi Norrbottens allmänningars förbund, Linda Eriksson Skogsindustrierna, Karin Vestlund-Ekerby LRF Skogsägarna, Göran Örlander Södra, Erik Normark Skogsstyrelsen, Mattias Magnusson Svenska kyrkan, Eva Stattin Stora Enso, Clas Fries Skogsstyrelsen, Erik Petré Häradsallmänningarnas förbund, Erik Sollander Skogsstyrelsen, Carl Appelqvist Skogsstyrelsen, Malin Salin (på Skype), Dan Rydberg (t.o.m. p. 7, på Skype).

Tid och plats: Kl. 10-15, Naturvårdsverket, Stockholm.

Anteckningar: Clas och Carl

Ärende	Innehåll/Resultat
1. Välkommen, inledning	Erik och Carl hälsar välkommen. Särskilt Erik Normark som är ny i processgruppen.
2. Minnesanteckningar från 21 februari	Gicks igenom. Inga synpunkter.
3. Återkoppling styrgruppsmöte, måndag 16 april	<p>Skogsstyrelsen har satt ihop en analysgrupp som ska se på förslagen från Skogsstyrelsens synpunkt, ska återkoppla till Skogsstyrelsens deltagare i processgruppen.</p> <p>Forskarseminariet gav flera användbara synpunkter. Hänvisades till MINT-rapporten.</p> <p>Kvantifieringar i större utsträckning vore bra. Likaså konsekvensanalyser.</p> <p>Det vore bra om det fanns ett nationellt skogsprogram i dagsläget.</p> <p>Varför nyttjas inte potentialen för skogsproduktion fullt ut idag? Borde tas upp i processgruppen och kanske i rapporten. (Exempel: Varför gödslaslas inte mer när det är tillåtet?)</p> <p>Hur göra för att arbetsgrupperna (eventuellt) blir besvikna när deras förslag inte prioriteras?</p> <p>Heureka: Ska göras en kompletterande analys.</p> <p>Erik S frågar: Har några haft liknande resonemang som styrgruppen i era respektive organisationer.</p> <p>Göran svarar för Södras del: Vi har en liknande process där samma frågor tas upp.</p>
4. Reflektion från	Laget runt:

Ärende	Innehåll/Resultat
forskarseminariet 20 mars	<p>Johan: Med facit i hand hade det varit bättre om den vetenskapliga granskningen hade lagts upp i två teg: 1. Först en granskning av produktion och skador. 2. Avvägningar (annan grupp forskare) skulle granska avvägningarna mot andra samhällsmål. Lärdom till ett annat tillfälle.</p> <p>Christian: Deltog ej. Inga kommentarer.</p> <p>Linda: Lite tråkigt att vi inte fick svar på det vi hoppats på/förväntat oss.</p> <p>Karin: Varken arbetsgrupperna eller forskarna hade fullt ut förstått vilka uppdrag de fått. Seminariet blev ganska precis som jag trott att det skulle bli.</p> <p>Göran: Effekterna av åtgärder på biologisk mångfald var i huvudsak svepande, vilket inte är till god hjälp. Några arbetsgrupper blev lite illa tilltygade; slutsats vi måste vara rädda om dem. De fick rätt mycket orättfärdig kritik. Den skriftliga rapporten är bättre än vad den muntliga redovisningen var vid seminariet. Forskarna borde diskuterat konsekvenser vid olika skala och adaptivt angreppssätt, tyvärr kom den aldrig. Frågan är i vilken grad kommer potentialen att nyttjas?</p> <p>Erik N: Lite besviken. Jag lärde mig inte särskilt mycket. Forskarna stod kvar i de gamla hjulspåren: Bra för produktion är dåligt för miljö. Förvirrad situation ger stora möjligheter.</p> <p>Mattias: Ett bra seminarium. Forskarna var mycket försiktiga. Ingen gav sig in i diskussionen om skala.</p> <p>Eva: Vi var själva med och orsakade att seminariet blev som det blev. Flera av forskarna klarade inte att besvara de tre frågorna. Det var klarare innan än efter seminariet.</p> <p>Clas: Seminariet och forskarna är en del i processen, och det är positivt.</p> <p>Erik P: Vi kanske hade för höga förväntningar. Men i stort var det kloka saker som kom upp, men var besviken efter seminariet.</p> <p>Malin: Rapporterna kvantifierar inte särskilt mycket, vilket gör det svårt för forskarna att beskriva konsekvenser. Det är ett stort problem. Joakim Strengboms tre övergripande synpunkter var viktiga, kärnan kring frågan om biologisk mångfald. Ska vi skicka ut en halvfärdig rapport till några forskare?</p> <p>Dan: Har inget att tillägga</p> <p>Carl: Angående skalan får vi ha en uppfattning om vad vi tror om användning/tillämpning, och utifrån vår bedömning, vilka blir konsekvenserna? Ska vi gå på Anders Esselins förslag med olika scenarier och scenarieanalyser?</p> <p>Göran om skalan: Vi som arbetar praktiskt kan göra ganska välgrundade bedömningar av i vilken omfattning olika åtgärder tillämpas. (Om</p>

Ärende	Innehåll/Resultat
	<p>adaptivitet: Bör tillämpas för en del åtgärder.)</p> <p>Erik S sammanfattar:</p> <p>Vi fick nog inte de svar vi var ute efter. Men arbetssätt är ganska nytt så det inte är så konstigt. Johans modell med två steg kan vara bra vid ett kommande tillfälle. Viktigt att ta reda på i vilken grad en åtgärd tillämpas (vi ska fråga skogsbrukets aktörer som har god vana att göra sådana bedömningar). Skala och var i geografin är avgörande för effekterna. Behöver skogsbruket kompensera vid intensiv produktionsinriktning?</p> <p>Mattias lägger till: Det är svårt att mäta effekterna.</p> <p>Göran kommenterar: Är man så schablonartad som Strengbom som kommer man ingen vart. Det finns möjligheter att hitta bra kombinationer av åtgärder som gör att man kan ”missgynna mindre”. Vi skapar habitat och variation. Omloppstiderna ligger stabilt. Får medhåll av Karin.</p> <p>Malin kommenterar: Rödlistorna visar att det inte ser så bra ut. Vi måste titta på vad de tre stora förändringarna (jfr Strengbom) innebär.</p> <p>Karin kommenterar: Beror på var man tillämpar förslagen och i vilken skala.</p>
5. Kommunikation	<p>Carl: På dagordningen finns länkar till arbetsgruppernas rapporter, seminariet 20 mars, information om höstens seminarier, uppdaterad information om den fortsatta processen.</p> <p>I övrigt i stort sett lugnt från Skogsstyrelsehorisont, det vill säga få synpunkter.</p> <p>Medskick till gruppen: Överväg att diskutera frågorna på hemmaplan.</p> <p>Christian: Info har gått ut till allmänningsskogarna från Dalarna och norrut, kommer att gå ut till medlemmarna. Viltbetet diskuteras mycket i Norrbotten, framför allt i nordöst), man hoppas på processen. Info om höstens seminarier bör komma ut ganska snart.</p> <p>Erik: Informerat vid stämmor på 16 häradsallmänningar.</p> <p>Göran: Ett flertal möten, seminarier etcetera om viltförvaltning. Här händer det jättemycket. Viltförvaltningen är en avgörande fråga.</p>
6. Heurekaanalyser	<p>Det finns inte mycket nytt att rapportera. De tidigare noterade problemen med flera olika ”skruvningar” i modellerna har nog kommits tillrätta med. Om inte, så är vi hänvisade till SKA 08 (produktionshöjande) och MINT-rapporten.</p> <p>Göran: Arbetsgrupperna behöver återkoppling på läget med analyserna.</p>

Ärende	Innehåll/Resultat
	<p>Erik meddelar berörda att kompletterande analys ska göras.</p> <p>Vi kanske skulle tala med skogsägare som genomfört många av åtgärderna under lång tid. Kanske ska vi fråga dem om resultatet av detta. Det vill säga empiri. Exempel: Stora Enso/Bergvik Skog, mönstergårdar bland privatskogsbruket, etcetera.</p> <p>Forskarna skulle kunna fundera på metodik för detta. Johan Sonesson tar med sig detta.</p>
7. Rapport	<p>Erik Normark har en föredragning:</p> <p>”Idéskiss till rapport om ökad skogsproduktion”. Den utgår delvis från en rapport från Holmen från 2006, reviderad några gånger. Kvantifieringar är svårt. Diskussionen är både historielös och perspektivlös.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Historik: Inlandsis, jakt/fiske, jordbruk, domesticerade djur på skogen, järnbruk med stor påverkan på skogar, tidigt skogsbruk (grova tallar), rennäring (oklar historik pga avsaknad av källor). • Tidigt skogsbruk fram till 1900, ordnat skogsbruk 1900–1945, trakthyggesbruk med tydlig produktionsinriktning 1945–1995, ny skogspolitik 1993. Epoker och åldersklasser från idag till om 100 år. • Globala megatrender, nationella skogliga megatrender (klimatförändring, tillväxtökning, brist på strukturer, omfattande viltbete, omställning till bioekonomi). • Jämställda mål: Våg eller matta? Det går att gynna både produktion och miljö. • Ö-biogeografi: Skyddad skog vs matrix (den brukade skogen). • Svenska modellen 4.0: Lämna, spara och aktivt skapa (skapa strukturer aktivt) <p>Säkra och öka tillväxt (fyra första viktiga nationellt för de påverkar hela arealen):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Förädlad frö & SE 2. Viltförvaltning 3. Plantor och återväxtarbete 4. Röj och gallra rätt (tid, stamantal, grundtyta) 5. Främmande trädslag (men relativt liten areal) 6. Skogsgödsling (d:o) 7. Stubbehandling mot rotröta

Ärende	Innehåll/Resultat
	<p data-bbox="592 259 826 293">8. Dikesrensning</p> <p data-bbox="544 320 1230 353">Skapa strukturer aktivt: Det finns många möjligheter.</p> <p data-bbox="544 380 1465 414">Skogens sociala värden: Handlar mycket om att tillgängliggöra skogen.</p> <p data-bbox="544 441 1034 474">DISKUSSION OCH SYNPUNKTER</p> <ul data-bbox="592 501 1469 2011" style="list-style-type: none"><li data-bbox="592 501 1469 577">• Redovisningen av åldersklassfördelning (med olika karaktär på skogen) idag och i framtiden. <li data-bbox="592 604 1469 712">• Modellen med en väv som ska bli så bra som möjligt är bra. Vågen har varit skadlig. Ibland kanske vågen kan vara en bra modell. <li data-bbox="592 739 1469 815">• Presentationen har ett nordsvenskt perspektiv. Bör kompletteras med sydsvenskt och mellansvenskt (Bergslagen (?)) perspektiv. <li data-bbox="592 842 1469 916">• <u>Lämna, spara och sköta</u>, kan vara bättre än <u>lämna, spara och aktivt skapa</u>. <li data-bbox="592 943 1126 976">• Infrastrukturområdet måste vara med. <li data-bbox="592 1003 1257 1037">• Viktigt att inte vara historielös, bra genomgång. <li data-bbox="592 1064 1426 1140">• Det är viktigt vad som finns mellan öarna (av skyddad/avsatt skog), det vill säga i matrix/produktionsskogen. <li data-bbox="592 1167 1426 1274">• Grön infrastruktur: Modellen kopplar till arbetet med grön infrastruktur. Rapporten måste harmonisera med arbetet med grön infrastruktur. <li data-bbox="592 1301 1445 1377">• Det är viktigt att beakta genomförbarhet med hänsyn till andra intressenter. <li data-bbox="592 1404 1401 1547">• Angående MINT-utredningen: Det är viktigt att läsa och ta hänsyn till de olika underlagsrapporterna eftersom konsekvenserna som beskrivs där delvis skiljer sig från beskrivningen i slutrapporten. <li data-bbox="592 1574 1390 1650">• På Skogsenheten finns flera olika sakkompetenser och där arbetar vi mycket med sammanvägning av olika värden. <li data-bbox="592 1677 1469 1785">• Skogsskador: Det saknas en ordentlig skogsskadeövervakning som borde finnas i ett skogsland som Sverige. Och strategier för att hantera skador när de uppkommer. <li data-bbox="592 1812 1305 1888">• D:o: Att skada skog/träd kan komma i konflikt med skogsskyddet <li data-bbox="592 1915 1465 2011">• En lågt hängande frukt är att Skogsstyrelsen gör en satsning på rådgivning om ökad produktion. Varför görs inte detta redan idag? Det är rimligt med hänsyn till att vi har två jämförbara mål.

Ärende	Innehåll/Resultat
	<ul style="list-style-type: none"> • Konsekvensanalyser ska vara med. De behöver inte alltid vara noga kvantifierade. • Klimatfrågan måste lösas och då är bilden med en väv bra. Det gäller även att anpassa sig till de nya förhållandena som delvis är okända. • Viktigt att hänvisa till/koppla till: Regeringens klimatstrategi, Miljömålsberedningen. Med mera. • Hur långt ska rapporten gå avseende att föreslå studiematerial, rådgivning, kampanjer och liknande? ”Ganska långt” enligt mötet. • Prioriterade åtgärder och insatser måste överensstämma med arbetsgruppernas förslag och processgruppens prioriteringar. Inga direkta motsättningar sågs. Men goda argument kan motivera förändringar. • Acceptansfrågan är viktig. <p>Sammanfattning:</p> <p>Processgruppen är positiv till Eriks ansats.</p> <p>Beskrivningen av de jämställda målen som en väv är ett bra tänk. Ibland motverkar olika mål varandra (vågskålen) och då får vi ha en hantering. Ibland samverkar många mål (väven) och då är det bara att köra på.</p> <p>Beskrivningen av skogens historia behöver kompletteras med syd- och mellansvensk beskrivning</p> <p>Komplettera med skrivningar om infrastruktur</p> <p>Komplettera med resultaten från arbetsgruppernas rapporter</p> <p>Vi tar med tankarna från grön infrastruktur</p> <p>Vi försöker uttrycka ”friska skogar” (positivt) i stället för att prata om skogsskador (negativt)</p> <p>Vi måste ha respekt för allt arbete som lagts ner av arbetsgrupperna, men några stora stötestenar ser vi inte. Redaktörerna behöver ha en löpande dialog med processgruppen i det fortsatta arbetet.</p>
8. Fortsatt arbete	<p>[Kommande möten är 15 maj och 8 juni (fysiska möten i Stockholm). Remissversion ska gå ut senast den 15 juni.]</p> <p><i>Fortsatt arbete med gruppering och prioritering av förslagen i arbetsgruppernas rapporter:</i></p> <p>Modeller att prioritera efter:</p>

Ärende	Innehåll/Resultat
	<ul style="list-style-type: none"> • bevara (ex återväxter, fortsätta på en god nivå) • genomföra (ex röjning, med förstärkt rådgivning) • utveckla, FoU (ex BAG, se till att det finns pengar, ändra i regelverk) <p>En annan modell:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ekonomiskt lönsam • ger effekt • accepteras i samhället (inkl. harmoniserar med andra samhällsmål) <p>Ytterligare en annan modell</p> <ul style="list-style-type: none"> • hög prioritet på det som har stor total effekt <p>Tidsschema närmaste tiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erik N. får prioriteringsunderlag från mötet 22 februari • Erik skickar ut en version till processgruppen på fredag 27 april • Processgruppens ledamöter återkopplar till Clas och Erik så snart som möjligt. • Ny version ska vara processgruppen tillhanda senast den 10 maj (till mötet den 15 maj). <p><i>Hantering av inkomna synpunkter</i></p> <p>Det har kommit synpunkter från en del håll (bl.a. från Centrala skogsskyddskommittén, Jordbruksverket, SLU, Åke Granqvist (på enskilda rapporter)).</p> <p>Samråd med samer sker vid möte i maj.</p> <p><i>Avstämning med arbetsgrupperna</i></p> <p>Clas kontaktar ordförandena i de fyra arbetsgrupperna och beskriver arbetsläget. Mål: öppna kontakter.</p> <p><i>Resultat av Heurekaanalyserna</i></p> <p>Erik S håller kontakt med Hampus Holmström om analyser. Tar även kontakt med Tomas Höjer.</p> <p><i>Markanvändningsfrågan</i></p> <p>Det bör finnas med i rapporten att den tillgängliga arealen för skogsproduktion kan komma att förändras. Rapporten bör föreslå att det görs konsekvensanalyser för skogsproduktionen om produktiv</p>

Ärende	Innehåll/Resultat
	<p>skogsmark överförs till annat ändamål.</p> <p><i>Kompletterande konsekvensanalyser?</i></p> <p>I remissen ska det så långt möjligt finnas konsekvensanalyser (på andra samhällsmål, etcetera). Kompletterande analyser som kräver beställning från forskare (eller liknande) görs efter remissen. I remissversionen kan anges att konsekvensanalyser kommer att göras i en del fall där sådana ännu ej är gjorda.</p> <p>Varför utnyttjas inte potentialen för produktion fullt ut?</p> <p>Denna fråga ska behandlas i rapporten. Skilj mellan familjeskogsbruket och bolagsskogsbruket. Diskuteras på mötet den 15 maj.</p> <p>Sammanfattning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erik N kompletterar rapporten utifrån arbetsgruppernas rapporter och processgruppens prioriteringar vid mötet 22-23 feb. Rapporten skickas till processgruppen på fredag 27/4 • Processgruppen återkopplar till Erik och Clas så snabbt som möjligt • Ny version malas till processgruppen senast 10 maj • Vid mötet 15 maj diskuterar vi behov av kompletterande konsekvensanalyser och varför inte potentialen inte tillämpas fullt ut i dag (skilja på små- och storskogsbruket)
9. Det gemensamma ställningstagandet	<p>Tidigare är sagt att ställningstagandet ska in i rapporten. Det gäller tills vidare fortsättningsvis.</p> <p>Diskuterades o/e framfördes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om det ska anges någon framtida möjlig avverkningsnivå? • Klimateffekternas direkta positiva påverkan på produktionen bör anges, liksom den risk för skador som kan reducera produktionen och/eller det arbete som krävs för att minska den risken. • Bör anges att skogen ska brukas hållbart. • Diskussion om vi ska uttrycka att alla skogsresurser ska användas för bioekonomin. Kan tolkas som att även avsatta områden ingår i uttrycket i skogsresursen (som ska användas för bioekonomin) och det kan tolkas olika hur i så fall avsatta områden ska användas. • ”Genom en tydlig ...” ska kompletteras med att det ska vara lönsamt.

Ärende	Innehåll/Resultat
	<ul style="list-style-type: none"> • Förenkling – förändring av regelverk. • De fyra punkterna (i ställningstagandet) är rörigt framställda. Bör förtydligas. • Adaptivt arbetssätt adderas till skrivningen FoU och kunskapsspridning. • Investera i produktionshöjande åtgärder: Lägg till något om att förbättra förutsättningarna för skogsbruk o/e öka skogsbrukets lönsamhet (leder indirekt till ökad produktion genom större utrymme för produktionsinvesteringar). • Fem preciseringar: Kanske inte behövs (punkterna 1–4 kom till ”tidigt”). • Det är dålig synkning mellan de fyra punkterna i början på ställningstagandet med de fem preciseringarna. • Ställningstagandet har en funktion som sammanfattning av rapporten. • Hur precist ska preciseringarna formuleras? Ska de gå att följa upp? Det innebär i så fall ett stort arbete. • Det är bra om preciseringarna är uppföljningsbara, men det kan inte vara alltför detaljerade. Preciseringarna blir därmed mål. <p>Sammanfattning:</p> <p>Texten justeras enligt synpunkter ovan</p> <p>Ytterligare synpunkter på ställningstagandet lämnas till Erik N och Clas via mail</p>
10. Kommande möten	15 maj och 8 juni, båda i Sthlm.